

Trøndelagens Myrselskap avholdt årsmøte i forbindelse med landbruksuken fredag 16. mars under ledelse av formannen, direktør Christiansen.

Årsberetning og regnskap blev referert og godkjent.

Som formann gjenvalgtes direktør *Christiansen*, som varaformann myrkonsulent Hagerup og som styremedlemmer assistent Wågø og gårdbruker Fjølstad. Som varamenn for styret (for Sør-Trøndelag) valgtes sogneprest Røkke og dr. Danelius. Som revisorer gjenvalgtes brandchef Halvorsen og sekretær Buchholdt.

I forbindelse med årsmøtet holdt myrkonsulent Hagerup foredrag om «Dyrkningsforsøk på myr» og direktør Christiansen om «Myrselskapets arbeidsoppgaver i myr dyrkningens tjeneste».

OM GRØFTENES VEDLIKEHOLD OG SKOGENS BEHANDLING PÅ GRØFTEFELTENE.

Av *forstkandidat P. Thurmman-Moe*.

1. GRØFTENES VEDLIKEHOLD.

SOM regel vil interessen for nygrøftning i skogen være adskillig større enn interessen for oprensning og vedlikehold av de eldre grøftninger. Det hender jo at man i sin iver for nygrøftningen glemmer vedlikeholdet. Dette at der blir optatt så og så mange meter grøft, er selvsagt utmerket, men målet for disse arbeider er dog først og fremst å øke skogens produksjon og dermed dens økonomiske utbytte, og hvordan vil dette resultat bli om man etterhvert lar grøftene forfalle?

Er et grøfteanlegg rasjonelt planlagt, blir bare de grøfter optatt som er nødvendige for tørrleggingen. Lar man en eller flere av disse forfalle, vil det straks resultere i at skogens tilvekst og utvikling settes tilbake. I beste tilfelle vil den tilvekstøkning som er resultatet av grøftingen og som skulde bære denne, bli nedsatt i større eller mindre grad. I verste tilfelle vil feltet igjen bli helt forsumpet, og de penger som er nedlagt i grøftingen blir da bortkastet.

Fra et økonomisk synspunkt vil derfor et mangelfullt vedlikehold bli meget tvilsomt, og for grøftesaken som sådan vil det virke meget uheldig, da de dårlige resultater vil svekke skogeierens interesse for denne viktige kulturforanstaltning.

Grøftene vil få den største påkjenning de første 2—3 år etter at de er optatt, idet torvens «setning» da er størst. Etterhvert som torven blir tørrlagt, vil den også bli fastere og grøftesidene vil stå bedre.

Da det er av stor betydning for torvens omdannelse og dermed

også for skogens tilvekstøkning at grøftene *stadig* er fullt effektive, må man ikke utsette rensking til de er mere eller mindre gjengrodd slik at forsumpningen igjen begynner. Det vil derfor sikkert i lengden vise sig å være mest fordelaktig å foreta rensking med få års mellomrum, idet skogens utvikling da foregår raskere, likesom arbeidet med renskingen hver gang blir mindre og billigere. I Sverige er der flere større bruk som har funnet det mest regningsssvarende å fare over samtlige grøfter hvert eneste år og renske hvor det trenges. *Man bør i hvert tilfelle ikke vente mere enn ca. 3 år før første rensk, og de grøfteeanlegg som finnes i årets driftsteig bør alltid opprenskes for hugstafallet den påfølgende vår.* Hvor ofte man senere skal komme igjen, vil avhenge av en rekke forhold, blandt annet torvens eller jordens fasthet, vannføringen i grøften og endelig heldningsforholdene. Jo mere vannholdig og dynaktig torven er, jo hurtigere vil således grøften sige sammen. Grøfter i fin sand som mjele o. l. vil lett rase sammen og bør antagelig graves grunne og brede med halvcirkelformet tverrsnitt.

Jo større vannføringen er, jo bedre vil grøftene i almindelighet være beskyttet mot gjengroing. Et gunstig fall vil virke på samme måte. Grøfter som ikke er gravet ned på mineraljorden, vil gjerne ha lett for å gro igjen.

Av hensyn til vedlikeholdet kan det i visse tilfelle være fordelaktig at grøftene under anlegget gis noe større dimensjoner enn strengt tatt nødvendig for grøftevirkningen.

Som regel kan man regne med at sidegrøftenes vedlikehold meget snart sløifes. Skogen vil nemlig selv, etterhvert som den kommer i vekst, overta dreneringen, forutsatt at tilsiget fra omgivelsene er effektivt avskåret. Grøftevedlikeholdet kan derfor stort sett koncentrerer på avskjærings- og avløpsgrøfter.

2. SKOGENS BEHANDLING PÅ GRØFTEFELTET.

Den skog som finnes på myrene før grøftingen, vil ofte, bedømt fra et kvalitetssynspunkt, inneholde mange trær som er lite verdifulle og som av den grunn helst burde fjernes. Tidligere foretok man også ofte samtidig med grøftingen en såkalt renskingshugst over feltet, hvor slike trær blev tatt ut. Man er nu kommet til det resultat at disse hugster ikke er så absolutt heldige. Vi må her være opmerksom på at grøftenes oppgave bare er å avskjære vanntilsiget fra omgivelsene samt å opsamle og avlede mest mulig av det nedbørsvann som faller på selve feltet, slik at den vannmengde som innmates i torven blir minst mulig. Det vann som allerede er optatt av torven, kan derimot bare i meget liten grad trekkes ut med grøfter. Vi kan nemlig ikke i skogbruket som i jordbruket regne med å kunne forbedre torvens struktur ved bearbeiding og gjødsling, og vi kan heller ikke i skogen koste på et så tett grøftenett som en drenering med grøfter

fordrer. *Selve tørrleggingen på skogsmyrene må derfor foregå ved fordunstningen.* Nu vet vi at en gunstig trevegetasjon i høi grad fremmer fordunstningen, slik at denne fra en trebevokset myr er meget større enn hvor myren er snau. Trærne forbruker nemlig en masse vann, likesom en ikke uvesentlig del av nedbøren blir opfanget av trekronene og fordunster direkte derfra. Spesielt synes løvtrærne å være meget gode «dreneringstrær», likesom de ved sitt rike bladfall virker gunstig på torvens omsetning. Vannforbruket vil for øvrig stå i forhold til trærnes vekst og øker med denne. De trær som først «reagerer» etter grøftingen, vil derfor også stort sett bli av størst betydning for dreneringen. *Bjørken vil såvel på grunn av sitt store vannforbruk som ved sin hurtige reaksjon og rike bladfall være vårt første dreneringstre.* Furuen er også ganske god, mens granen derimot på grunn av sine større vekstkrav og mindre motstandsevne mot frostskaade egner sig mindre som «pionertre» på avgrøftet myr.

De fleste trær vil dog i større eller mindre grad reagere efter grøftingen og dermed bidra til tørrlegningen uten hensyn til hvordan de for øvrig ser ut. De første år (efter grøftingen) må grøftfeltet nærmest betraktes som en patient som det først og fremst gjelder å få frisk. Man må altså foreløbig ikke tenke på kvalitetsproduksjonen. Før skogen er kommet i god vekst, ofte 6—8 år efter grøftingen, bør derfor feltet helst fredes for hugst. Selv om granen er den siste som reagerer på grøftfeltet, vil den dog på de noe bedre myrboniteter bli det verdifulleste produksjonstre når myren er ordentlig tørrlagt. Den bør derfor allerede ved de første hugster bli begunstiget. De første hugstinngrep bør være forsiktige og bare omfatte de styggeste trær. *Prinsippet for hugstføringen må være å hugge ofte og lite hver gang.* Hvor bjørken forekommer, vil den gjerne sammen med furuen danne et overbestand med granen som underskog. Hugsten må her ta sikte på å tynne forsiktig i overbestandet efterhvert som granen kommer i vekst og kan overta dreneringen. Herunder settes stadig de vakreste og mest vekstkraftige trær igjen. *Bare under ugunstige klimaforhold hvor jordbunns-temperaturen er en minimumsfaktor, må sterkere hugstinngrep foretas samtidig med grøftingen for å tilføre jorden mere varme.*

Det vil sikkert ikke lønne sig å grøfte snaue gressmyrer for senere å opelske ny skog ved kultur. Er der imidlertid grøftet slike myrer uten at skogen efter en årrekke er kommet inn, kan der bli tale om å utføre planting eller såing på feltet for å få noe igjen for grøftingen.

De treslag det her kan bli tale om, er furu eller bjørk.

Da frøplantene har lett for å fryse op, vil den sikreste kulturmetode bli planting med kraftige planter. Før planting kan det anbefales å pløie op furer tvers over myren med passende planteavstand og plante i pløveltet. Brukes såing bør denne foregå som

bredsåing, da plantene fryser i oparbeidet jord. Fra Sverige har man således meget vakre resultater efter bredsåing på myr av såvel furu som bjørk.

PRØVETAGNING OG VOLUMVEKTBESTEMMELSE AV MYRJORD.

Av Aasulv Løddesøl.

EN av de viktigste betingelser for verdien av jordanalyser som grunnlag for en vurdering av det areal prøvene skriver sig fra, er at man nøiaktig vet *hvor* og *hvordan* prøvene er tatt. Spesielt må det fremheves at det ikke er tilstrekkelig å kjenne prøvestedenes beliggenhet i terrenget, det er likeså viktig å kunne angi fra hvilken dybde eller skikt i jordprofilet prøvene er hentet. Selve måten prøvene er tatt på, eventuelt hvad slags prøvetager og emballasje som er benyttet, hører også med til de ting som helst bør opplyses ved presentasjon av analysedata. Er så analysemetodene angitt vil man straks vite hvilken verdi man kan tillegge undersøkelsen.

Disse enkle regler skulde man tro var lette å overholde. Allikevel syndes der meget mot dem både i vårt og andre land. Det er derfor på sin plass å fremheve at en omhyggelig prøvetagning med nøiaktige opplysninger om såvel prøvested som de benyttede metoder bør være det fundamentale for enhver jordundersøkelse. I denne forbindelse kan det ha sin interesse å citere den svenske professor *K. Sondén*, som uttalte i et foredrag i Ingenjörvetenskapsakademien i Stockholm i 1929: «År provet riktigt uttaget, så är analysen till hälften gjord».*) Sondéns uttalelse gjaldt uttagning av vannprøver for analyse fra elver og bekker. At noe lignende kan sies også når det gjelder uttagning av jordprøver til kjemisk analyse, er sikkert nok. Hvad som er den *riktige* prøvetagning i hvert enkelt tilfelle vil blandt annet avhenge av hensikten med undersøkelsen og av jordens ensartethet, for bare å nevne to av de viktigste ting. Da nærværende artikkel ikke tar sikte på å gi en almindelig beskrivelse av *alle* de hensyn man må ta ved jordprøvetagning for kjemiske analyser, henvises til en nylig utkommet håndbok av *Lemmermann* (1)**).

Formålet med kjemiske jordanalyser er gjerne å bestemme jordens innhold av plantenæringsstoffer, eventuelt innholdet av vekstskadelige stoffer. Analyseresultatene angis som oftest i prosent av

*) Citert efter hukommelsen.

***) Tallene i parentes henviser til litteraturfortegnelsen side 112.